

Jak řešit výskyt vší ve školách?

30.10.2023 - | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „HSHMP“) z důvodů opakovaných dotazů rodičů a pedagogů zveřejňuje informaci o postupu při výskytu vší u dítěte navštěvujícího školské zařízení.

Vhodným obdobím pro parazita typu vší je například zima, kdy děti nosí šály a čepice. Tyto zimní doplňky oděvu usnadňují přenos vší mezi dětmi. Vší se však ve školách a školských zařízeních mohou vyskytnout v podstatě kdykoliv během školního roku. Od roku 2012 není zákonná oznamovací povinnost hlásit výskyt vší orgánům ochrany veřejného zdraví, tj. místně příslušné hygienické stanici, v Praze pak HSHMP. K údajům o výskytu onemocnění *pedikulóza* způsobovaného vešmi ve školských zařízeních se přesto HSHMP dostává, a to na základě dotazů rodičů, pedagogů škol či Pražanů.

HSHMP proto v dané souvislosti apeluje především na rodiče, aby věnovali případnému výskytu vší u svých dětí pozornost a situaci v rodině v žádném případě nepodceňovali.

Veš dětská (*Pediculus capitis*) je bezkřídlý hmyz, který žije pouze ve vlasech lidí, nejčastěji dětí ve věku 6 -15 let. Bodá a sají krev.

Z odborného pohledu je **zavšivení** považováno za infekční onemocnění „*pediculosis*“, u kterého hrozí šíření v dětském kolektivu. Pedikulóza se projevuje nadměrným svěděním hlavy způsobeným bodáním a pohybem vší. Svědění nutí děti ke škrábání. I když veš není přenašečem žádných onemocnění, může samotné škrábání vést ke vzniku poškození pokožky a druhotné infekce.

Z důvodu ochrany zdraví v kolektivu a na základě příslušných ustanovení zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, by školy neměly zařazovat zavšivené děti do kolektivu. **Diagnostikovat onemocnění však může pouze lékař, nikoli zaměstnanci škol.**

Povinnost rodičů starat se o své děti je dána platným právním řádem České republiky. **Děti s výskytem živých vší by proto rodiče měli nechat doma a zajistit jejich řádné odvšivení.**

Výskyt vajíček vší, takzvaných **hnid**, ve vlasové části hlavy je varováním, že dítě bylo v kontaktu se zavšiveným jedincem. Je proto důležité, dítě hnid **mechanickým stahováním** zbavit a neopomenout informovat školu.

Povinnost zástupce školy (pedagoga apod.), aby kontroloval děti, není dána žádným předpisem. Pokud pedagog uvidí u neklidného, nepozorného dítěte ve vlasech lezoucí vši či hnidy, je žádoucí, aby o této skutečnosti vždy informoval rodiče. Ti si dítě musí převzít a v rámci svých rodičovských povinností jej odvšivit. Důležité je rovněž zabránit dalšímu kontaktu dítěte s ostatními zdravými (nepostiženými) jedinci.

Školám HSHMP doporučuje, aby postup v dané problematice byl popsán ve školním řádu. V souladu s ustanovením § 29 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), má škola povinnost zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků nebo studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech, přičemž podmínky zajištění této bezpečnosti a ochrany zdraví dětí upravuje školní řád (ustanovení § 30 odst. 1 písm. c) školského zákona). Jedná se nejen o obecná pravidla zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví či pravidla náležitého dohledu, ale též o úpravu podmínek **předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění mezi dětmi.**

► OSVĚTOVÉ MATERIÁLY STÁTNÍHO ZDRAVOTNÍHO ÚSTAVU

Pokud rodiče se školou nespolupracují a posílají své děti do školy neodvšivené, může ředitel školy, v souladu se školským zákonem, rodiče vyzvat, aby se osobně zúčastnili projednání závažných otázek týkajících se pobytu dítěte a žáka ve školském zařízení. Této výzvě je zákonný zástupce povinen vyhovět. Pokud ani poté není spolupráce zákonných zástupců se školou adekvátní, má škola v krajním případě možnost takovou skutečnost oznámit orgánu péče o dítě, který disponuje určitými pravomocemi vyvinout na rodiče tlak, protože je jejich povinností se o nezletilé děti starat.

Jak vši odstraňovat?

Živé vši se odstraňují poměrně jednoduše, na vyčesání pomocí speciálního hřebínku, tzv. **všiváčku**, stačí několik minut. Vyčesávání je nutné provádět alespoň 5 minut, u dlouhých vlasů déle, a to od kořínků vlasů postupně z celého povrchu vlasaté části hlavy. V prvním týdnu nejlépe každý den.

Složitější je situace s odstraňováním hnid. Ty nelze vyčesat, musí se mechanicky odstraňovat, neboť hnidy jsou přilepeny ke kořenu vlasu. Osvědčený způsob je ostrihání vlasů nakrátko v kombinaci s opakovaným mechanickým odstraňováním hnid (mechanicky odstranit znamená ručně hnidu zachytit dvěma prsty nebo nehty a stáhnout podél vlasu na jeho konec).

Řada rodičů využívá pomoci nejrůznějších chemických přípravků, které většinou zakoupí v lékárnách. Všechny prostředky s insekticidní látkou, které jsou na trhu k dispozici, zahubí dospělé jedince. Účinnost těchto prostředků na hnidy je velmi sporná, i když výrobce deklaruje účinnost na všechna stadia zavšivení. Látky s přírodním účinkem mají schopnost hubení opět omezenou. Působí na dospělé jedince, většinou udušením. Pro úspěšnou léčbu se většinou doporučuje kombinovat v časově postupně navazujících fázích přípravky na bázi insekticidních šamponů či vlasových vod a při aplikaci přípravků postupovat dle návodu výrobce. Důležité je zároveň denně hnidy mechanicky odstraňovat.

Další užitečné informace o této problematice můžete získat v přiložených letáčcích Státního zdravotního ústavu.

Použité zdroje:

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/nejcastejsi-dotazy-k-predskolnimu-vzdelavani-3-dotazy-k>

Obrázky:

https://www.google.cz/?gws_rd=ssl#spf=1582528228217

<https://www.hygp Praha.cz/jak-resit-vyskyt-vsi-ve-skolach-2>